

3. Ahentsiia rehionalnoho rozvytku [Regional Development Agency] Application date May 7, 2019. http://uk.wikipedia.org/wiki/Regional_Development_Agency.
4. Zakarpatska torhovo-promyslova palata [Zakarpattia Chamber of Commerce and Industry]. Application date May 7, 2019. <http://www.tpp.uzhgorod.ua/ukr/page-124.html>.

УДК 336.743.22(045)

DOI 10.31339/2617-0833-2019-1(26)-209-212

ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ПОПОВНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗОЛОВОВАЛЮТНОГО РЕЗЕРВУ

Гоблик В. В., Щербан Т. Д., Феєр А.Є.

AN EFFECTIVE WAY TO REPLENISH THE NATIONAL GOLD AND EXCHANGE RESERVES

Hoblyk Volodymyr, Shcherban Tetiana, Feier Anastasiia

У статті розглянуто роль золота в запасах країни, характерні риси ринків золота та їх зміни за останні десятиліття, розглянута структура золотовалютних резервів Національного банку. Досліджуються родовища золота в Україні, визначається найбільш перспективна для експлуатації. Пропонується відновити видобуток золота та інших металів з Мужієвського родовища з залученням приватного капіталу та іноземних інвестицій.

Ключові слова: золотовалютні резерви, золото, інвестиції, Національний банк, депозити.

The article examines the role of gold and foreign exchange reserves in the development of the economy, the necessity of increasing the share of gold in the reserve structure of the National Bank of Ukraine. The urgency of the topic is that the period of economic and political instability in the state underestimates the role of gold as currency liquidity, the stabilization of the national currency and inflationary risks. The purpose of the study is to substantiate the role of gold reserves in ensuring the growth of the economy and the prospect of recovery of gold mining in Ukraine. The advantages of gold-mining countries investing in exploration, extraction and processing of gold are determined, as they automatically become the producer of currency, which is recognized by all states without exception. Considered the need to restore the production of industrial gold, which will increase the gold and foreign exchange reserves of the state by increasing the share of monetary gold in it. The perspectives of restoration and development of the gold mining industry of Ukraine are considered in view of the negative experience of the past.

Keywords: gold and foreign exchange reserves, gold, investments, National Bank, deposits.

Золото завжди відіграло особливу роль в розвитку будь-якої держави світу. Особливо в унікальному положенні перебували країни, що мають власні родовища для виробництва золота. Фактично держава, яка видобуває золото має «друкарський верстат» для друку паперових грошей різних країн світу. В економічно розвинених країнах значна частина золотовалютних резерву становить монетарне золото. Для створення золотого запасу, золото або добувають, або купують на світових ринках. Актуальність запропонованого дослідження полягає в тому, що подолання економічної кризи значною мірою залежить від величини золотовалютного резерву держави. Даний науковий напрямок отримав своє відображення в працях О. Дзюблюка, М. Савлука, А. Мороза, М. Пуховкіної, А. Наговіцина, С. Циганова, В. Власенко А. Мазуренко, О. Базилинська, С. Боринця, Ф. Журавки, В. Міщенко та інші. Метою дослідження є обґрунтування ролі золотого запасу в забезпеченні зростання

економіки та перспективи відновлення видобутку золота в Україні.

Маючи особливе монетарне і промислове значення, ринки золота донедавна вважалися найбільш стабільними. Але в останні двадцять років їх «характер» значно змінився. По-перше, ціни на золото, дійсно, можуть коливатися, але завжди відповідним чином змінюються обмінні курси і процентні ставки валют. По-друге, стратегія диверсифікації резервів, як правило, має більш високу надійність, ніж стратегія, орієнтована на актив лише одного якого-небудь виду. По-третє, ринки золота дуже «інтернаціоналізовані» і мало залежать від економічної політики окремо взятої країни, тому позиція золота не може похитнутися від інфляції в тій країні, валюта якої була взята як валютний резерв. По-четверте, резерви, утворені цінними паперами іноземних держав у випадку адміністративних дій урядів (заморожування вкладів, мораторії на виплати по зобов'язанням та інше) завжди є більш вразливими, ніж золото. Вп'яте, існує ще й психологічний фактор: суспільство традиційно виявляє більшу довіру до урядів, що підтримують свій золотий запас, а збільшення його частки в золотовалютних резервах, як правило, підвищує кредитні рейтинги щодо спроможності обслуговувати борги. І, нарешті, ринки довгострокових позик під заклад золота не є процвітаючими. Але продовжують існувати і приносити прибуток кредиторам. В умовах низьких процентних ставок вкладати кошти у придбання і зберігання золота не так прибутково, як в інші активи, наприклад, в цінні папери процвітаючих компаній. Але вони і не пов'язані з такими ризиками, цінні папери, які, к показав досвід фондових ринків провідних країн, можуть знецінюватись миттєво. І тому у сфері довгострокових вкладень такі витрати (на капіталовкладення в золото) користуються безумовними перевагами як низько ризиковими інвестиціями.

В нинішній економічній ситуації при формуванні золотовалютного резерву країни актуальним стає питання щодо залучення більшої частки золота аніж зараз в його структурі.

Станом на листопад офіційні резервні активи України склалися на 80,3% з цінних паперів в іноземній валюті, 14,2% – валюта і депозити, спеціальні права запозичення (СПЗ) – 0.06%, монетарне золото - 5.43%. Міжнародні резерви України зросли до 20,1 млрд. доларів США на кінець 2018 року. Це є п'ятирічним максимумом – востаннє такий рівень міжнародних резервів був зафіксований у січні 2014 року. Україна отримала перший транш за новою програмою співпраці з Міжнародним валютним фондом на умовах програми Stand-By Arrangement (SBA), яку Рада директорів МВФ ухвалила 18 грудня 2018 року. Завдяки надходженню на суму 1 млрд. спеціальних прав запозичень (близько 1,4 млрд. дол. США) від Фонду резерви України зросли до 20,1 млрд. дол. США [1].

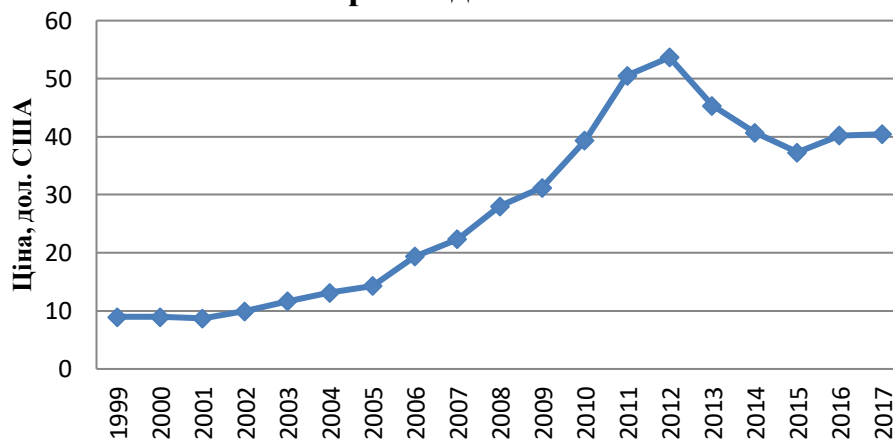
В Україні найперспективнішими родовищами є родовища Карпат, де розвідано запаси золота у кількості майже 55 т — Мужіївське родовище, родовище Сауляк та Українського щита – загальні прогнозні ресурси якого визначаються у 2400 т золота. Тут найбільш досконало вивчено шість родовищ: Майське, Клишівське, Юр'ївське, Сергіївське, Балка Золота та Балка Широка. Ресурси, оцінені в їх межах, становлять понад 620 т золота.

Ще у 1996 році Державною програмою «Золото України» передбачалось визначити першочергові заходи розвитку золотодобувної та переробної галузі шляхом спорудження рудника та золотодобувної фабрики на Мужіївському родовищі, яке було найбільш перспективним для започаткування золотодобувної підгалузі промисловості України.

Чому раніше Мужіївське родовище не розроблялося? За часів існування СРСР золотий вміст одного карбованця становив 0,774234 грам чистого золота, що не уможливило покрити витрат виробництва. Мужіївське родовище із затвердженими запасами в радянський період не вважалося великим і не було рентабельним. До того ж ціни на золото можуть в короткостроковій перспективі значно коливатися. Із середини 70-х років до середини 80-х років ціна на золото виросла рівно в 10 разів - з 35 доларів США до 350 доларів США за тройську унцію. Вперше валютно-фінансова криза 1998 року, яка поширилася з Південно-Східної Азії і на Росію та на країни СНД, не супроводжувалась стрибком тезавраційного попиту на золото. Навпаки, ціна продовжувала падати. Зимою

1999-2000 років вона знизилась до 280 доларів США за унцію, а у березні-квітні 2001 року знижувалась до мінімального за останні 20 років значення - 254 доларів за унцію. Таким чином рівень витрат на виробництво золота повинен бути нижчим ніж ринкова вартість золота, тобто бути рентабельним.

Зміна середньосвітової ціни на золото за 1 грам в дол. США

Джерело: [2]

Підприємство по переробці руди Мужіївського родовища відкрито в 1999 року і за час існування було видобуто 800 кілограмів золота та перероблено 292,711 тонни руди, але за відсутності фінансування, притоку інвестицій, в тому числі іноземних, підприємство зупинило свою виробничу діяльність. Досвід набутий за час його роботи, підготовка кадрів, відпрацювання технологій дає підстави для відновлення робіт по видобутку і переробці золота, адже в межах родовища знаходиться не тільки 54 тонн золота та 650 тонн срібла, але й 1062 тис. тонн свинцю і цинку.

Базові запаси і перспективні ресурси для організації будівництва Мужіївського рудника

Найменування родовищ	Показники	Одиниця виміру	Розвідані запаси			Перспективні ресурси			Всього C1+C2+P1
			C1	C2	C1+C2	P1	P2	P1+P2	
<i>Мужіївське родовище</i>	Руда	млн. т	4,44	12,31	16,75	2,35		2,35	19,1
	Золото	т	15,4	19,8	35,2	18,8		18,8	54
	Срібло	т	162,4	452,5	614,9	35,2		35,2	650,1
	Свинець	тис. т	84,4	245,1	329,5				329,5
	Цинк	тис. т	112,3	620,6	732,9				732,9
<i>Берегівське родовище</i>	Руда	млн. т		0,75	0,75	10,8		10,8	11,5
	Золото	т		3,2	3,2	53,4		53,4	56,6
	Срібло	т		6,4	6,4	432,6		432,6	439
	Свинець	тис. т		5,4	5,4	301,7		301,7	307,1
	Цинк	тис. т		14,2	14,2	665,3		665,3	679,7
Всього	Руда	млн. т	4,44	13,06	17,5	13,15		13,6	30,65

	Золото	т	15,4	23	38,4	72,2		72,2	110,6
	Срібло	т	162,4	458,9	621,3	468,9		467,8	1089,1
	Свинець	тис. т	84,4	250,5	334,9	301,7		301,7	636,6
	Цинк	тис. т	112,3	635	747,3	665,3		665,3	1412,6

Джерело: [3, с. 335]

Перспективи розвитку золотодобувної підгалузі промисловості пов'язане із залученням недержавних інвестицій, іноземних інвесторів у проекти розвідки родовищ, їх промислового освоєння і експлуатації. Дешевизна інвестиційних ресурсів і, головне, практичний досвід, доступ до найсучасніших технологій і обладнання, виробничий та інвестиційний менеджмент, залучення досвідчених фахівців сприятиме видобутку золота з власних родовищ. Адже афіновані дорогоцінні метали у стандартному вигляді, а також видобуте з надр при продажу суб'єктами їх видобування і виробництва, першочергово пропонуються Національному банку України та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного пробірного контролю. Таким чином, відновлення виробництва золота в Україні – ефективний шлях поповнення золотовалютного резерву держави [4].

Список використаних джерел

1. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>.
2. Gold Mania [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://goldomania.ru/menu_003_003.html.
3. Гоблик В. В. Роль золотого запасу в забезпеченні сталого економічного розвитку України / В. В. Гоблик, Я. Ю. Дем'ян // *Financial and credit activity – problems of theory and practice*. – 2018. – №24. – С. 330–337.
4. Закон України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» [Електронний ресурс]. – 1998. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/637/97-%D0%B2%D1%80>.

References

1. National Bank of Ukraine [National Bank of Ukraine]. Application date May 7, 2019. <https://www.bank.gov.ua>.
2. Gold Mania. Application date May 7, 2019. http://goldomania.ru/menu_003_003.html.
3. Hoblyk, Volodymyr, and Yaroslava Demian. 2018. “Roľ zolotoho zapasu v zabezpechenni staloho ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [The role of the gold reserve in ensuring of sustainable economic development of Ukraine]”. *Financial and credit activity – problems of theory and practice* 24: 330-37. Accessed March 26, 2019. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i24.107679>.
4. Pro derzhavne rehuliuвання vydobutku, vyrobnytstva i vykorystannia dorohotsinnykh metaliv i dorohotsinnoho kaminnia ta kontrol' za operatsiiamy z nymy [The Law of Ukraine “On State Regulation of Mining, Production and Use of Precious Metals and Precious Stones and Control over Transactions with Them”]. 1998. Application date May 7, 2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/637/97-%D0%B2%D1%80>.